

ДОБРУДЖАНСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ИНСТИТУТ Генерал Тошево	
ВХОДЯЩ №	22
ДАТА	12.01. 2016

До Професор д-р Валентина Георгиева Енчева

Председател на Научно жури

СТАНОВИЩЕ

от доц.д-р. Красимира Трифонова Танова, Шуменски университет"Епископ Константин Преславски" – гр. Шумен, член на Научно жури , назначено със Заповед на Председателя на Селскостопанска академия № НП- 07/ 16.11. 2015г. – гр. София , по материалите за конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” , в професионално направление- ш. 6.2 Растителна защита, научна специалност- Растителна защита(фитопатология), обявен в ДВ- бр. 63 /18.08. 2015г., от ДЗИ – Генерал Тошево.

1. Общо представяне на документите по конкурса и на кандидата

а) документи по конкурса и на кандидата

В обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” за нуждите на ДЗИ – Г. Тошево участва един кандидат – Гл. асистент д-р Вая Димитрова Иванова.Прегледът на документите по конкурса удостоверява, че процедурата по неговото разкриване и обявяване е спазена . Документите на кандидата са представени съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България(чл. 86) и Правилника за прилагането му, поради което кандидатът отговаря на формалните условия и изисквания за кандидатстване за академичната длъжност „Доцент”.

б) Биографични данни за кандидата

Кандидатът Главен асистент д-р Вая Димитрова Иванова е родена на 02.04. 1963 година. Висшето си образование завършва през 1987 г., в Аграрния университет – гр. Пловдив(бившият ВСИ- „В.Коларов”), като придобива степен „ Магистър” и квалификация „Инженер-агроном по Растителна защита”. От 1987до сега т.е вече 28 години работи в Добруджански земеделски институт- Г. Тошево. Заема длъжностите: Агроном Наука селекция към секция „ Селекция на зърнено- житните култури”, през периода1987-1988 и 1991-1996г.; Специалист в лаборатория , секция „ Технологични качества на зърнено- бобовите култури, през периода 1988- 1991г.; Научен сътрудник II ст.(фитопатология на пшеницата), през периода , 1996- 1999 и Научен сътрудник Iст., Главен асистент по фитопатология на зърнено- житните култури , секция „ Селекция на зърнено-житните култури” през периода от 1999г. до сега. През 2012 година защитава дисертационен труд на тема „ Проучвания върху устойчивостта при обикновената пшеница и други видове към причинителя на кафява ръжда Puccinia triticina Frikss”, като придобива образователна и научна степен „Доктор”. Научните интереси и научно- изследователската дейност на кандидата през този период са от областта на фитопатологията, селекцията и имунитета на пшеницата и други видове зърнено- житни култури. Кандидатът владее отлично руски и на много добро ниво добро ниво английски език, като за владеене на английски език , притежава удостоверение за успешно завършен интензивен курс . Има много добра компютърна грамотност и отлично владее лабораторните методики за работа в своята научна област. Притежава компетенции и права за Когнитиво- поведенческо консултиране , удостоверени със сертификат. Проявява интерес и участва в различни семинарни курсове за овладяване на съвременните методи в своята научна област. Кандидатът Главен асистент д-р Вая Димитрова Иванова членува в организацията на СУБ- клон Добрич , за което прилага справки за съвместни публикации, цитати и съавторство в създадени сортове обикновена , твърда пшеница, ечемик, тритикале и леща. През периода 2000- 2006 година Главен асистент д-р Вая Димитрова Иванова придобива последователно образователните степени „ Бакалавър” и „ Магистър” по втора специалност Психология , която несъмнено подобрява социалните й умения и компетенции и способността и да работи под напрежение.

2. Характеристика и оценка на научната продукция на кандидата

а) научни публикации

Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова представя научна продукция в областта на растителната защита (фитопатология и имунитет) и селекция на зърнено-житни култури. Кандидатът представя общо 34 научни труда : автореферат на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „Доктор”, ; научни статии , свързани с дисертационния труд- 3 броя и научни и научно-популярни публикации, свързани с настоящия конкурс, които подлежат на рецензиране - 30 броя. Научните трудове , с които кандидата Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова участва в конкурса , могат да бъдат класифицирани в следните групи:

- публикации в реферирани ВГ издания – 9 броя ,в съавторство , като в 2 от публикациите, Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова е първи автор;

- публикации в нереферирани ВГ издания- 2 броя – 1 самостоятелна и 1 публикация в съавторство;

- международни издания- 8 броя- 1 самостоятелна публикация и 7 публикации в съавторство , като в една от тези публикации, Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова е първи автор;

- доклади от конференции в чужбина- 5 броя , от които 3 самостоятелни доклада и 2 в съавторство;

- доклади от ВГ конференции- 5 броя в съавторство, като в един от тези доклади , Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова е първи автор;

- доклади в научно- популярни статии- 1 самостоятелен

б)основни научни и научно-приложни приноси

Със своята разнообразна научна продукция , кандидатът реализира съществени научни и научно-приложни приноси. Те обобщават резултати от работата с фитопатогенни бактерии при бобовите култури и резултатите от изследвания на облигатни и факултативни патогени при зърнено- житните култури, като основните проучвания са върху физиологичната специализация на причинителя на кафявата ръжда по пшеницата и представляват продължение на изследователската работа от дисертационния труд на Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова.

Приноси от научно значение

Кандидатът посочва 13 приноса с научно значение , които приемам и считам , че от тях съществено се открояват следните:

- Направена е идентификация на фитопатогенни бактерии, посредством системата BIOLOG . Тази система е използвана като бърз метод като идентификация на щамове от фитопатогенни бактерии , отнасящи се към видовете *Pseudomonas syringae*, *Xanthomonas campestris* и *Erwinia carotovora*(6);
- Проучени са нови линии зимна обикновена пшеница за устойчивост към *Puccinia triticina* Frikss . Посочени са селекционни линии , които комбинират различни механизми на устойчивост и се препоръчват за включване в селекционните програми(13,28).
- Проучена е реакцията на линии тритикале към причинителя на кафява ръжда . селектирани са линии , които съчетават висока устойчивост на кафява ръжда с висока продуктивност.При новоселекционирани линии е установена и комплексна устойчивост към ръжди и брашнеста мана , също в съчетание с висока продуктивност(12,14,15).

- Проучена е реакцията на различни генотипове ечемик към 3 вида *Fusarium*. Установено е, че *F. avenacearum* е силно агресивен. Генотиповете показали устойчивост към един от видовете, или към двата заедно (*F. avenacearum*, *F. graminearum*) са предложени за използване в селекционните програми, като източници на устойчивост(24).
- Проучена е реакцията на сортове и линии пшеница и тритикале към естествената популация на причинителя на жълтата ръжда *Puccinia striiformis*. Сортът тритикале- Акорд се отличава с висока устойчивост към жълта ръжда. Част от проучените сортове пшеница се отличават са носители на хоризонтална устойчивост към листна ръжда и е съчетана с висока до средна устойчивост към жълта ръжда. Голяма част от проучените материали зимна обикновена пшеница притежават устойчивост и към други важни за културата болести- кафява, черна ръжда и брашнеста мана, като съчетават това с висок биохимичен показател на зърното(27,29).

Приноси с научно-приложно значение

Кандидатът Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова посочва към тази категория 2 приноса, които приемам.

В 36.6 % от представените научните публикации, кандидатът е самостоятелен, или първи автор.

Представената от кандидата Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова научна продукция, както и приносите, следващи от нея, оценявам като достатъчни и отговарящи на наукометричните изисквания за академичната длъжност „Доцент”.

в) научно приложна дейност

Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова, представя значителна по обем научно приложна дейност. Според приложената справка за съавторство в създадени сортове зимна обикновена пшеница, твърда пшеница, ечемик, тритикале и леща, създадени в ДЗИ- Г. Тошево. Тя участва в създаването на 34 сорта и линии пшеница, 11 селекционни материали тритикале, 5 сорта ечемик, 5 сорта твърда пшеница, 1 сорта леща и 3 линии с оригинална зародишна плазма от *T. aestivum*. За представената продукция са приложени съответните документи.

г) участие в научно- изследователски проекти

През периода 2004- 2015г., кандидата участва в седем научно- изследователски проекта към фонд „Научни изследвания” на ССА, реализирани в ДЗИ – Г. Тошево, за което прилага съответната справка.

д) цитируемост на научната продукция

Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова, представя подробна справка за цитиранията на научните си трудове, придружена с копия от съответните източници на цитатите. 14 от научните публикации на кандидата са цитирани в 32 източника у нас и в чужбина. Цитиранията са разпределени, според вида на научния труд, както следва:

- в монографии-	3 цитирания;
- в ВГ списания –	10 цитирания;
- в дисертации-	2 цитирания;
- в международброяни научни издания-	12 цитирания;
- в международни научни издания общ ИФ – 2.502	5 цитирания

3 Лични впечатления за кандидата

Познавам добре работата по докторската дисертация на Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова, в качеството си на член на Научно жури по процедурата за защита на дисертационния и труд. Мога уверено да споделя, че кандидата с представената си научна продукция за този конкурс, реализира сериозно надграждане в научната си област и се представя като напълно изграден фитопатолог и имунолог в областта на зърнено- житните култури. Убедително доказателство за това са представените

цитати в престижни научни източници у нас и чужбина. Сигурна съм, че повишаването в степен на Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова ще допринесе за повишаване качеството на научно-изследователската дейност в звеното където работи.

4. Критични бележки

Критичните бележки са свързани с някои пропуски по представянето на научната продукция и формулирането на свързаните с нея научни и научно-приложни приноси.

1. При представянето на копията от научните трудове е по-прецизно те да бъдат номерирани в съответствие с изготвения списък.
2. Предложеното групиране на приносите- „с научен харктер ” и „научно приложна” насоченост не изчерпва напълно тяхната значимост. Сред посочените „Приноси с научен характер „ се срещат и такива , които имат освен научна значимост и значение за производството. Пример: Проучено е влиянието на почвената влага и третирането на семената върху преноса на *Xantomonas campestris pv. phaseoli* от семената в кълновете . Установено е, че % заразени кълнове е най- висок при 50% почвена влага, а третирането на семената с препарата Captan 300 увеличава % инфектирани кълнове при почвена влага 60% и 70% , в сравнение с нетретираните семена.

Дължа да отбележа , че посочените критични бележки достойнствата на представения труд.

5. Заключение

Анализът на представените материали по конкурса показва , че Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова е изграден и утвърдил се научен работник в областта на фитопатологията и имунитета на зърнено- житните култури. Комплексната оценка на дейността на кандидата ми позволява да направя извода , че той отговаря напълно на условията за заемане на академичната длъжност „Доцент”, определени от Закона за развитие на академичния състав в Република България . Това ми дава основание да дам положителна оценка за кандидатурата на Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да гласуват „ЗА „ кандидатурата на Главен асистент д-р Ваня Димитрова Иванова , а на членовете на НС на ДЗИ – Г. Тошево да я изберат за ” Доцент” в професионално направление- ш. 6.2 Растителна защита, научна специалност- Растителна защита(фитопатология).

11.01.2016г.

Доц. д-р. Красимира Танова

гр. Шумен

Подпис: .....